

LE BONHEUR DE CE MONDE – SONNET – HET WERELDS GELUK

CHRISTOFFEL PLANTIN

–

Vrij vertaald uit het Frans door VVard Ruyslinck

Avoir une maison commode, propre et belle,
Un jardin tapissé d'espaliers odorans,
Des fruits, d'excellent vin, peu de train, peu d'enfants,
Posséder seul sans bruit une femme fidèle ;

N'avoir dettes, amour, ni procès, ni querelle,
Ni de partage à faire avecque ses parens,
Se contenter de peu, n'espérer rien des grands,
Régler tous ses desseins sur un juste modèle ;

Vivre avecque franchise et sans ambition,
S'adonner sans scrupules à la dévotion,
Domter ses passions, les rendre obéissantes,

Conserver l'esprit libre et le jugement fort,
Dire son chapelet en cultivant ses entes,
C'est attendre chez soi bien doucement la mort.

Een schoon en fleurig huis, een tuin met ranken langs de muren,
een beker flonkerende wijn en vruchten in de schaal,
geen al te talrijk kroost, geen last en geen schandaal,
een trouwe vrouw die helpt het huisgezin besturen.

Noch schulden noch gedingen noch geschillen met je burens,
om have en om erf geen zorg en geen kabaal,
en zonder hoge voorspraak, zonder nijd om de rivaal,
je zedelijke kracht uit een bezonken inzicht puren.

Geen waarheid schuwen, voor geen zwaarigheden zwichten,
je zonder schroom, in godsvrucht, onderwerpen aan je plichten,
je driften meester blijven en ze richten naar je wil.

Je vrijheid bewaren, in geweten en gedachten,
je ziel tot God verheffen in gebed en vreedzaam, stil,
in eigen huiselijke kring de dood afwachten.

In de jaren zestig kreeg Raymond De Belser van Leon Voet de opdracht om het sonnet te vertalen. Deze opdracht gaf hem veel voldoening, omdat hij er in was geslaagd om dicht bij de tekst, de sfeer en de vorm van Plantijns sonnet te blijven, inclusief het rijmschema abba abba ccd ede.

Het sonnet werd voor de verkoop zowel in het Frans als in het Nederlands in oud lettertype op een oude pers van het Museum Plantin-Moretus gedrukt op handgeschept papier met het watermerk 'Labore et Constantia' ('Door arbeid en standvastigheid', het devies van Christophe Plantin). De vertaling kreeg het onderschrift 'CHRISTOFFEL PLANTIN' en daaronder 'Vrij vertaald uit het Frans door VVard Ruyslinck' (alle woorden met een w werden gespeld met dubbele v zoals in de 16e eeuw gebruikelijk was). Bezoekers konden in de museumshop een print van het sonnet kopen.

Zolang Ruyslinck bij het publiek nog de bekende schrijver was, werd de Nederlandse tekst veelvuldig verkocht (de vertaalrechten had hij aan het museum gelaten). Eind jaren 90 bezocht ik het museum en heb toen in de museumshop het sonnet in de vertaling van Ward gekocht. Thans is het zetsel in de drukkerij van het museum onder plexiglas te zien (waaruit de E in de eerste regel van het gedicht is verdwenen).

Onder links: foto van het zetsel zoals het wordt tentoongesteld in de drukkerij van de voormalige Officina Plantiniana; rechts: de foto gespiegeld zodat de tekst goed leesbaar is.

